

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 23 februari 2006 *

I mål C-201/04,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, som framställts av Hof van Beroep te Antwerpen (Belgien), genom beslut av den 27 april 2004 som inkom till domstolen den 5 maj 2004, i målet

Belgische Staat

mot

Molenbergnatie NV,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna J. Makarczyk (referent) och R. Silva de Lapuerta,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: F.G. Jacobs,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Molenbergnatie NV, genom E. Gevers och J. Gevers, advocaten,
- Belgiens regering, genom D. Haven, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom X. Lewis och M. van Beek, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 30 juni 2005 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av de bestämmelser i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen) som reglerar uppbörden av tullskulden.

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Belgische Staat (belgiska staten) och Molenbergnatie NV, tullombud (nedan kallat tullombudet), angående uppbörd i efterhand av import- och antidumpningstullar.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 I kapitel 3 i avdelning VII i tullkodexen regleras uppbörd av tullskulden som i artikel 4.9 i nämnda kodex definieras som en persons skyldighet att erlægga den importtull eller den exporttull som gäller för särskilda varor enligt gällande gemenskapsbestämmelser.
- 4 I avsnitt 1 i nämnda kapitel 3, under rubriken "Bokföring och underrättelse om tullbeloppet till gäldenären", återfinns artiklarna 217–221.
- 5 Artikel 217.1 i tullkodexen har följande lydelse:

"Varje belopp avseende importtullar eller exporttullar som kommer från en tullskuld, nedan kallat tullbelopp, skall av tullmyndigheterna beräknas så snart de fått nödvändiga uppgifter och föras in i räkenskaperna eller något annat likvärdigt medium (bokföring).

Det första stycket gäller inte

- a) när en preliminär antidumpningstull eller utjämningstull har införts,
- b) när det tullbelopp som lagligen skall betalas överstiger det som gäller för bindande tulltaxeupplysningar enligt tulltaxan, och
- c) när de bestämmelser som antagits enligt kommittéförfarandet befriar tullmyndigheterna från kravet på bokföring av tullbelopp under en viss nivå.

Tullmyndigheterna får avstå från att bokföra ett tullbelopp som enligt artikel 221.3 inte kan meddelas gäldenären när tidsfristen gått ut.”

6 Artikel 220 i ovannämnda kodex har följande lydelse:

- ”1. Om ett tullbelopp som härrör från en tullskuld inte har bokförts enligt artiklarna 218 och 219 eller har bokförts med ett lägre belopp än det belopp som skulden lagligen uppgår till, skall det belopp som skall utkrävas eller återstår att kräva bokföras inom två dagar efter det att myndigheterna blivit medvetna om situationen och har möjlighet att beräkna vad beloppet lagligen uppgår till samt fastställa vem som är gäldenär (bokföring i efterhand). Denna tidsfrist kan förlängas enligt artikel 219.

2. Förutom i de fall som avses i artikel 217.1 andra och tredje styckena, skall bokföring i efterhand inte ske i följande fall:

- a) Det ursprungliga beslutet att inte bokföra tullbeloppet eller att bokföra det till ett lägre belopp än vad det lagligen uppgår till fattades på grundval av allmänna bestämmelser som senare förklarats ogiltiga genom domstolsbeslut.

- b) Det rätta tullbeloppet har inte bokförts på grund av ett misstag från tullmyndigheternas sida och gäldenären kunde inte rimligen ha upptäckt detta, eftersom denne för sin del handlat i god tro och följt bestämmelserna i den gällande lagstiftningen i fråga om tulldeklarationen.

- c) De bestämmelser som antagits enligt kommittéförfarandet befriar tullmyndigheterna från bokföring i efterhand av tullbelopp som underskrider ett visst belopp.”

7 Artikel 221 i tullkodexen har följande lydelse:

”1. Gäldenären skall på lämpligt sätt underrättas om tullbeloppet så snart detta bokförts.

2. Om tullbeloppet har tagits upp i tulldeklarationen för kännedom, får tullmyndigheterna närmare ange att underrättelse inte skall ske enligt punkt 1, utom i de fall då det angivna tullbeloppet inte överensstämmer med det belopp som tullmyndigheterna fastställt.

Om den möjlighet som anges i stycket ovan utnyttjas, skall det faktum att tullmyndigheterna frigör varorna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 218.1 andra stycket, anses likvärdigt med underrättelse till gäldenären om det tullbelopp som bokförts.

3. Underrättelse till den gäldenären skall inte ske senare än tre år efter den dag då tullskulden uppkom. Om till följd av ett handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder tullmyndigheterna inte har kunnat fastställa det exakta belopp som lagligen skall betalas, får dock sådan underrättelse, så långt gällande bestämmelser medger, lämnas efter utgången av denna treårsperiod.”

8 Det fjärde kapitlet i avdelning VII i tullkodexen har rubriken ”UPPHÖRANDE AV TULLSKULD”. Kapitlet består av två artiklar varav artikel 233 har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av gällande bestämmelser om preskription av en tullskuld och om de fall när en sådan skuld inte uppbärs på grund av att gäldenärens insolvens har fastställts på rättslig väg, skall en sådan tullskuld upphöra

a) genom betalning av tullbeloppet,

- b) genom eftergift av tullbeloppet,

- c) beträffande varor som deklarerats för ett tullförfarande som medför skyldighet att betala tull

— om tulldeklarationen förklaras ogiltig enligt artikel 66,

— om varorna innan de frigörs tas i beslag och samtidigt eller därefter förverkas, förstörs enligt tullmyndigheternas anvisningar, förstörs eller överläts enligt artikel 182 eller förstörs eller oåterkalleligen förloras som en följd av deras egen beskaffenhet eller på grund av oförutsebara omständigheter eller force majeure,

- d) om varor för vilka en tullskuld har uppstått enligt artikel 202 tas i beslag i samband med att de olagligen införs och samtidigt eller därefter förverkas.

I händelse av beslag eller förverkande skall tullskulden likväl med hänsyn till den strafflagstiftning som gäller för tullöverträdelse inte anses ha upphört, om tull enligt en medlemsstats strafflag utgör grund för fastställande av påföljd eller om förekomsten av en tullskuld utgör grund för att inleda straffrättsliga förfaranden.”

- 9 Tullkodexen skall, enligt artikel 253 andra stycket, tillämpas från och med den 1 januari 1994.
- 10 Innan den ovannämnda kodexen trädde i kraft reglerades området genom rådets förordning (EEG) nr 1697/79 av den 24 juli 1979 om uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som inte har utkrävts av den person som är betalningsskyldig för varor som deklarerats för ett tullförfarande som omfattar skyldigheten att betala sådana tullar (EGT L 197, s. 1), som trädde i kraft den 1 juli 1980, och genom rådets förordning (EEG) nr 1854/89 av den 14 juni 1989 om bokföring och betalningsvillkor för importtullar och exporttullar till följd av en tullskuld (EGT L 186, s. 1), varav den senare var tillämplig på tullskulder från den 1 juli 1990.
- 11 Artikel 2 i förordning nr 1697/79 har följande lydelse:

”1. Om de behöriga myndigheterna konstaterar att gäldenären inte har debiterats hela eller en del av den import- eller exporttull, som enligt lag skall betalas för varor som har deklarerats i ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar, skall de inleda ett förfarande för att uppbära de tullar som inte har inbetalats.

Detta förfarande kan emellertid inte inledas efter utgången av en treårsfrist som inleds samma dag som den tull som ursprungligen ålagts gäldenären bokförs eller, om sådan bokföring inte skett, den dag när tullskulden för varan i fråga uppkom.

2. Förfarandet enligt punkt 1 avseende uppbörd skall inledas med att den berörde underrättas om den import- eller exporttull som han är skyldig att erlägga.”

12 Enligt artikel 1.2 c i förordning nr 1854/89 definieras bokföring på följande sätt:

”... tullmyndigheten inför det import- eller exporttullbelopp som utgör tullskuld i räkenskapsregistret eller i annat likvärdigt medium”.

13 Artikel 2.1 i samma förordning har följande lydelse:

”Varje belopp avseende importtullar eller exporttullar som kommer från en tullskuld, nedan kallat tullbelopp, skall av tullmyndigheten beräknas så snart den har fått nödvändiga uppgifter och föras in i räkenskaperna av denna myndighet.”

14 Artikel 5 i förordning nr 1854/89 har följande lydelse:

”Om ett tullbelopp som härrör från en tullskuld inte har bokförts enligt artiklarna 3 och 4 eller har bokförts med ett lägre belopp än det belopp som skulden lagligen uppgår till, skall det belopp som skall utkrävas eller återstår att kräva bokföras inom två dagar efter det att myndigheten blivit medveten om situationen och har

möjlighet att beräkna vad beloppet lagligen uppgår till samt fastställa vem som är gäldenär. Denna tidsfrist kan förlängas i enlighet med artikel 4.”

15 Artikel 6.1 i samma förordning har följande lydelse:

”Gäldenären skall på lämpligt sätt underrättas om tullbeloppet så snart detta bokförts.”

16 Tullkodexen har ändrats genom bland annat Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2700/2000 av den 16 november 2000 (EGT L 311, s. 17).

Twisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Mellan den 9 april 1992 och den 23 juni 1994 deklarerade tullombudet i Belgien, i ett annat företags namn och för dess räkning, import av videokassetter från Macao via Hong Kong.

18 Enligt det allmänna systemet med tullförmåner för varor från utvecklingsländer var dessa importörer befriade från tull.

- 19 Mot bakgrund av en undersökning i Macao beslutade den ursprungskommitté som hade inrättats genom artikel 12 i rådets förordning (EEG) nr 802/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma definitionen av begreppet varors ursprung (EGT L 148, s. 1) att utesluta dessa varor från förmånstullsatsen eftersom de härrörde från Kina och således var föremål för både importtull tillämplig på tredjeländ och antidumpningstull. Medlemsstaterna underrättades om kommitténs beslut den 10 augusti 1994.
- 20 Genom rekommenderat brev av den 27 februari 1995 informerade tillsynsmyndigheten för tull och accis i Antwerpen tullombudet om denna situation och angav också beloppen för den import- och antidumpningstull som skulle betalas.
- 21 Enligt den belgiska regeringen bokfördes dessa tullbelopp den 7 mars 1995.
- 22 De regionala myndigheterna för tull och accis (nedan kallade administrationen) underrättade per post den 29 september 1995, i enlighet med artikel 220.1 i tullkodexen, tullombudet om en uppbörd i efterhand av dessa tullar.
- 23 Efter det att tullombudet hade begärt omprövning, fastställde administrationen sitt beslut och väckte den 3 juli 2000 talan mot tullombudet. Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (domstol i första instans i Antwerpen) ogillade administrationens talan och konstaterade att administrationen felaktigt hade inlett ett uppbördsförfarande i efterhand avseende den ifrågavarande tullen. Rätten slog bland annat fast att den preskriptionstid på tre år som föreskrivs i artikel 221.3 i tullkodexen hade löpt ut när tullombudet underrättades om tullskulden, som hade uppkommit den 9 april 1992. Administrationen överklagade denna dom.

24 Mot bakgrund av detta beslutade Hof van Beroep te Antwerpen (appellationsdomstol i Antwerpen) att vilandeförklara målet och att hänskjuta följande frågor till domstolen för förhandsavgörande:

- ”1) Är artiklarna 217–232 i tullkodexen ..., det vill säga bestämmelserna i kapitel 3 (Uppbörd av tullskulden) under avdelning VII (Tullskuld), där ovannämnda kapitel 3 består av ett avsnitt 1 (Bokföring och underrättelse om tullbeloppet till gäldenären, artiklarna 217–221) och ett avsnitt 2 (Tidsfrist och förfarande vid betalning av tullbeloppet, artiklarna 222–232), tillämpliga på uppbörden av en tullskuld som har uppkommit före den 1 januari 1994 när uppbörden inte har inletts eller några åtgärder för denna inte har vidtagits före den 1 januari 1994?

- 2) Om den första frågan skall besvaras jakande, måste då den underrättelse som föreskrivs i artikel 221 i ... tullkodex[en] alltid ske efter det att tullbeloppet har bokförts, eller med andra ord, måste den underrättelse som föreskrivs i artikel 221 i ... tullkodex[en] alltid föregås av en bokföring av tullbeloppet?

- 3) Om en underrättelse om tullbeloppet till gäldenären sker för sent, det vill säga efter utgången av den treårsfrist som föreskrivs i den ursprungliga versionen av artikel 221.3 i tullkodexen (som gällde innan den (från och med den 19 december 2000) ersattes av artikel 1.17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2700/2000 av den 16 november 2000 om ändring av rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 311, s. 17)), trots att tullmyndigheten faktiskt var i stånd att inom treårsfristen fastställa vad tullbeloppet lagligen uppgick till, innebär det att det blir omöjligt att fortsätta uppbörden av de[n] berörda tullskulden, att tullskulden upphör, eller får det några andra rättsliga konsekvenser?

- 4) Skall medlemsstaterna bestämma på vilket sätt den underrättelse om tullbelopp till gäldenären som föreskrivs i artikel 221 i tullkodexen skall ske?

Om den ovanstående frågan skall bevaras jakande, kan den medlemsstat som har underlåtit att bestämma på vilket sätt den underrättelse om tullbelopp till gäldenären som föreskrivs i artikel 221 i tullkodexen skall ske, med framgång göra gällande att vilken slags handling som helst där tullbeloppet nämns och som (efter bokföring) delges gäldenären, gäller som en sådan underrättelse om tullbelopp till gäldenären som föreskrivs i artikel 221 i tullkodexen, även om handlingen i fråga inte innehåller någon som helst hänvisning till artikel 221 i tullkodexen eller det inte någonstans anges att det rör sig om en underrättelse om tullbelopp till gäldenär?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den tredje frågan

- 25 Den nationella domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida bestämmelserna i artiklarna 217–232 i tullkodexen, vilka ingår i kapitel 3 under avdelning VII i nämnda kodex och som avser uppbörd av tullskulden, kan tillämpas retroaktivt mot bakgrund av att tullkodexen, enligt dess artikel 253 andra stycket, är tillämplig från och med den 1 januari 1994.
- 26 Den nationella domstolen har genom sin tredje fråga begärt att domstolen närmare skall redogöra för konsekvenserna för det fall fristen i artikel 221.3 i tullkodexen inte beaktas.

- 27 Med avseende på den nationella domstolens motivering av sitt beslut om hänskjutande skall det inledningsvis påpekas att den första frågan, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 47 i sitt förslag till avgörande, i huvudsak avser artikel 221 i tullkodexen, trots att frågan enligt sin ordalydelse i sin helhet handlar om artiklarna 217–232 i nämnda kodex. Den nationella domstolen har nämligen särskilt frågat huruvida denna artikel är tillämplig på en tullskuld som uppkommit före den 1 januari 1994 och som uppburits efter detta datum men innan förordning nr 2700/2000 trädde i kraft.
- 28 Följaktligen bör den första och den tredje frågan bedömas tillsammans med tanke på sambandet dem emellan avseende nödvändigheten av en utredning av effekterna av artikel 221 i tullkodexen.
- 29 Vad gäller den första frågan anser den belgiska regeringen att de ifrågasatta artiklarna endast innehåller materiella bestämmelser och att de således inte är tillämpliga på tullskulder som uppkommit före den 1 januari 1994.
- 30 Europeiska gemenskapernas kommission och tullombudet, som båda stöder sig på dom av den 12 november 1981 i de förenade målen 212/80–217/80, Salumi m.fl. (REG 1981, s. 2735), punkt 9, anser att de ovanstående artiklarna, som innehåller såväl handläggningsregler som materiella bestämmelser, inte skall bedömas enskilt med avseende på deras rättsverkningar i tiden eftersom de bildar en oupplöslig helhet. Kommissionens och tullombudets slutsatser skiljer sig emellertid åt. Kommissionen anser att endast bestämmelserna i förordning nr 1697/79 skall tillämpas på uppbörd i efterhand av en tullskuld som uppkommit före den 1 januari 1994 och där uppbördsförfarandet inte påbörjats förrän efter detta datum. Tullombudet å sin sida anser att artiklarna 217–232 i tullkodexen skall tillämpas vid uppbörd av en sådan tullskuld.

- 31 Domstolen erinrar i detta hänseende om att handläggningsregler enligt fast rättspraxis i allmänhet skall anses tillämpliga på alla tvister som pågår vid tidpunkten då de träder i kraft, i motsats till materiella bestämmelser som vanligtvis tolkas så, att de inte avser förhållanden som har uppstått innan bestämmelserna trädde i kraft (se, bland annat, domen i de ovannämnda förenade målen Salumi m.fl., punkt 9, dom av den 6 juli 1993 i de förenade målen C-121/91 och C-122/91, CT Control (Rotterdam) och JCT Benelux mot kommissionen, REG 1993, s. I-3873, punkt 22, av den 7 september 1999 i mål C-61/98, De Haan, REG 1999, s. I-5003, punkt 13, och av den 14 november 2002 i mål C-251/00, Ilumitrónica, REG 2002, s. I-10433, punkt 29).
- 32 Domstolen har i punkt 11 i domen i de ovannämnda förenade målen Salumi m.fl., med avsteg från den ovannämnda tolkningsregeln, slagit fast att förordning nr 1697/79, vars syfte var att skapa en samlad reglering avseende uppbörd i efterhand av tullar, innehöll såväl handläggningsregler som materiella bestämmelser, som bildade en ouplöslig enhet, och de särskilda bestämmelserna kunde inte bedömas enskilt med avseende på deras rättsverkningar i tiden. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 42–46 i sitt förslag till avgörande var ett sånt undantag motiverat i och med att ett tidigare nationellt regelverk hade ersatts med ett nytt gemenskapsrättsligt regelverk i syfte att skapa en konsekvent och enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten på tullområdet.
- 33 Det föregående undantaget till den ovan i punkt 31 nämnda tolkningsprincipen skall inte anses tillämpligt i detta mål eftersom den ställda frågan uteslutande handlar om tillämpningen i tiden av tullkodexen, vars syfte är att med vissa ändringar återge de tidigare gemenskapsbestämmelserna på tullområdet, bland annat förordningarna nr 1697/79 och nr 1854/89, som var i kraft tidigare.
- 34 Det skall alltså göras åtskillnad mellan handläggningsreglerna och de materiella bestämmelserna. Det ankommer följaktligen på den nationella domstolen att, med avseende på omständigheterna i målet vid den nationella domstolen till vilka

tullskulder som uppkom innan kodexen trädde i kraft hänför sig, å ena sidan tillämpa de materiella bestämmelserna i den lagstiftning som gällde före detta datum och å andra sidan tillämpa de handläggningsregler som anges i tullkodexen (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet De Haan, punkt 14, och dom av den 13 mars 2003 i mål C-156/00, Nederländerna mot kommissionen, REG 2003, s. I-2527, punkterna 35 och 36).

- 35 Eftersom den nationella domstolens fråga i huvudsak handlar om artikel 221 i tullkodexen är det i detta skede lämpligt att bedöma arten av de bestämmelser som utgör denna artikel utifrån skillnaden mellan de materiella bestämmelserna och handläggningsreglerna.
- 36 Det är utrett att artikel 221.1 och 221.2 innehåller bestämmelser som uteslutande är av handläggningskaraktär.
- 37 Omfattningen och följkaktigen arten av bestämmelsen i artikel 221.3 är särskilt föremål för den nationella domstolens tredje fråga. Den nationella domstolen har frågat vad som händer om gäldenären underrättas för sent om tullbeloppet, det vill säga efter utgången av den treårsfrist som föreskrivs i denna bestämmelse, som i huvudsak har samma innehåll som artikel 2.1 i förordning nr 1697/79 (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot kommissionen, punkt 6).
- 38 Den belgiska regeringen, tullombudet och kommissionen har i detta avseende gjort gällande att en uppbörd av tullskulden inte är möjlig om gäldenären har underrättats om tullbeloppet efter utgången av treårsfristen, oavsett om det är tullkodexen eller tidigare texter som är tillämpliga. Enligt dem skall emellertid omständigheten att en uppbörd omöjlig kan ske inte leda till att tullskulden upphör.

39 Det råder ingen tvekan om att utgången av treårsfristen i artikel 221.3 i tullkodexen, inom vilken tullmyndigheterna skall underrätta gäldenären om tullbeloppet, hindrar dessa myndigheter från att uppbära denna skuld utom då tullmyndigheterna, till följd av ett handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder, inte har kunnat fastställa det exakta belopp som lagligen skall betalas. Den förevarande bestämmelsen innebär emellertid samtidigt en regel som reglerar tullskulden i sig, och således uppkommer en preskriptionsregel beträffande tullskulden.

40 I artikel 233 i tullkodexen föreskrivs för övrigt att förteckningen i leden a–d över olika fall då en tullskuld skall upphöra inte påverkar tillämpningen av bestämmelserna om preskription av en tullskuld (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 november 2002 i mål C-112/01, SPKR, REG 2002, s. I-10655, punkterna 30 och 31).

41 Eftersom tullskulden vid utgången av fristen i artikel 221.3 i tullkodexen är preskriberad och således har upphört skall nämnda bestämmelse anses vara en materiell sådan.

42 Av det ovan anförda följer att den första och den tredje tolkningsfrågan skall besvaras enligt följande:

- Endast handläggningsreglerna i artiklarna 217–232 i tullkodexen är tillämpliga på uppbörd efter den 1 januari 1994 av tullskulder som uppkommit före detta datum.

- Uppbördsförfarandet för tullskulden kan, bortsett från undantaget enligt artikel 221.3 i tullkodexen, inte företas efter utgången av den frist som föreskrivs i samma artikel, vilket innebär att skulden preskriberats och således upphört. Med hänsyn till detta skall artikel 221.3, till skillnad från artikel 221.1 och 221.2, anses vara en materiell bestämmelse och således skall den inte tillämpas på uppbörd av en tullskuld som uppkommit före den 1 januari 1994. När en tullskuld uppkommit före den 1 januari 1994 skall endast preskriptionsregler som var i kraft vid detta datum tillämpas på denna, även om uppbördsförfarandet för tullskulden inleddes efter den 1 januari 1994.

Den andra frågan

- 43 Den nationella domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i, för det fall artikel 221 i tullkodexen skall tillämpas, huruvida underrättelsen om tullbeloppet till gäldenären, som föreskrivs i artikel 221.1, kan ske före själva bokföringen.

- 44 Det skall erinras om att tullkodexen i huvudsak återger de bestämmelser i förordning nr 1854/89 som avser beräkningen av import- eller exporttullar varigenom uppbördsförfarandet för en tullskuld inleds, de bestämmelser som gäller definitionen av begreppet "bokföring" och de bestämmelser i vilka det föreskrivs att gäldenären på lämpligt sätt skall underrättas om tullbeloppet så snart detta bokförts.

- 45 Den belgiska regeringen anser att det inte föreligger skäl för att pröva den ovannämnda frågan med hänsyn till att tullkodexen inte är tillämplig. Kommissionen

har svarat med avseende på förordning nr 1697/79 och påpekat att införandet av tullbeloppet i räkenskaperna inte är en förutsättning för att ett uppbördsförfarande skall kunna inledas. Tullombudet har å sin sida påpekat att underrättelsen av tullbeloppet alltid skall ske efter det att det har bokförts.

⁴⁶ Det framgår av formuleringen av artikel 221.1 i tullkodexen, som inte på något sätt är mångtydig, vilket även generaladvokaten har påpekat i punkt 68 i sitt förslag till avgörande, att bokföringen, som företas genom att tullmyndigheterna för in tullbeloppen i räkenskaperna eller något annat likvärdigt medium, nödvändigtvis skall ske innan gäldenären underrättas om import- eller exporttullen.

⁴⁷ I syfte att undvika dels särbehandling av avgiftsskyldiga, dels skada på en väl fungerande tullunion, skall ett sådant kronologiskt förlopp av förfarandena för bokföring och underrättelse om tullbeloppet till gäldenären, vilket framgår redan av rubriken i avdelning VII kapitel 3 avsnitt 1 i tullkodexen "Bokföring och underrättelse om tullbeloppet till gäldenären", iakttas. Detta synsätt återges också i fjärde skälet i förordning nr 1854/89 där hänsyn har tagits till "frister för när bokförda import- eller exporttullar skall erläggas".

⁴⁸ Denna lösning står inte i strid med den rättspraxis från domstolen som kommissionen har hänvisat till och enligt vilken underlåtenhet att iaktta de frister för när tullmyndigheterna skall föra in tullbeloppen i räkenskaperna inte hindrar uppbörd i efterhand, eftersom underlåtenheten att iaktta de föreskrivna fristerna för bokföring endast medför att den berörda medlemsstaten måste betala dröjsmålsränta, inom ramen för tillhandahållandet av egna medel (se bland annat, för ett

liknande resonemang, dom av den 26 november 1998 i mål C-370/96, Covita, REG 1998, s. I-7711, punkterna 36 och 37, och domen i det ovannämnda målet De Haan, punkt 34). I dessa domar är det nämligen endast fråga om konsekvenserna av en för sen bokföring och de avser uteslutande förhållandet mellan medlemsstaterna och gemenskapen.

- 49 Följaktligen skall den andra frågan besvaras så, att beloppet för import- eller exporttullar skall enligt artikel 221.1 i tullkodexen bokföras innan gäldenären underrättas om tullbeloppet.

Den fjärde frågan

- 50 Den nationella domstolen har ställt den fjärde frågan för att få klarhet i huruvida medlemsstaterna är skyldiga att bestämma på vilket sätt, genom tillämpning av artikel 221 i tullkodexen, gäldenären skall underrättas om tullbeloppet.
- 51 Den belgiska regeringen och kommissionen har gjort gällande att medlemsstaterna inte är skyldiga att i sin nationella lagstiftning bestämma tillvägagångssättet för hur gäldenären skall underrättas om tullbeloppet. Enligt tullombudet ankommer det på medlemsstaterna att bestämma dessa tillvägagångssätt, och för det fall de inte gör detta kan endast en handling som otvetydigt hänvisar till artikel 221 i tullkodexen utgöra en underrättelse i den mening som avses i nämnda artikel.
- 52 I syfte att besvara den ställda frågan erinrar domstolen om att det, i enlighet med de allmänna principer som ligger till grund för gemenskapen och som styr förhållandet

mellan gemenskapen och medlemsstaterna, enligt artikel 10 EG ankommer på medlemsstaterna att säkerställa att gemenskapsbestämmelserna genomförs i medlemsstaterna. I den mån gemenskapsrätten, inbegripet dess allmänna principer, inte innehåller gemensamma föreskrifter i detta avseende, skall de nationella myndigheterna genomföra gemenskapsbestämmelserna med tillämpning av handläggningsreglerna och de materiella bestämmelserna i den nationella rätten (se, bland annat, dom av den 23 november 1995 i mål C-285/93, Dominikanerinnen-Kloster Altenhohenau, REG 1995, s. I-4069, punkt 26, och av den 25 mars 2004 i mål C-495/00, Azienda Agricola Giorgio, Giovanni och Luciano Visentin m.fl., REG 2004, s. I-2993, punkt 39).

53 I och med att gemenskapens tullagstiftning varken innehåller några bestämmelser om innehållet i begreppet ”på lämpligt sätt” eller några bestämmelser genom vilka befogenhet ges till andra enheter än medlemsstaterna och deras myndigheter att föreskriva dessa tillvägagångssätt, skall de regleras genom den nationella lagstiftningen i medlemsstaterna. För det fall medlemsstaterna inte har föreskrivit några särskilda handläggningsregler ankommer det på behöriga statliga myndigheter att garantera att tullgäldenären underrättas på ett sådant sätt att vederbörande får fullständig kännedom om sina rättigheter.

54 Med hänsyn till det ovan anförda skall den fjärde frågan besvaras så, att medlemsstaterna inte är skyldiga att anta särskilda handläggningsregler för hur gäldenären skall underrättas om beloppet för import- eller exporttullarna, då tillvägagångssättet för underrättelsen kan regleras genom nationella handläggningsregler med allmän giltighet som garanterar att gäldenären får korrekt information och möjlighet att med fullständig kännedom om saken tillvarata sina rättigheter.

Rättegångskostnader

55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella

domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) **Endast handläggningsreglerna i artiklarna 217–232 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen är tillämpliga på uppbörd efter den 1 januari 1994 av tullskulder som uppkommit före detta datum.**

- 2) **Beloppet för import- eller exporttullar skall enligt artikel 221.1 i förordning nr 2913/92 bokföras innan gäldenären underrättas om tullbeloppet.**

- 3) **Uppbördsförfarandet för tullskulden kan, bortsett från undantaget enligt artikel 221.3 i förordning nr 2913/92, inte företas efter utgången av den frist som föreskrivs i samma artikel, vilket innebär att skulden har preskriberats och således upphört. Med hänsyn till detta skall artikel 221.3, till skillnad från artikel 221.1 och 221.2, anses vara en materiell bestämmelse och således skall den inte tillämpas på uppbörd av en tullskuld som uppkommit före den 1 januari 1994. När en tullskuld uppkommit före den 1 januari 1994 skall endast preskriptionsregler som var i kraft vid detta datum tillämpas på denna, även om uppbördsförfarandet för tullskulden inleddes efter den 1 januari 1994.**

- 4) **Medlemsstaterna är inte skyldiga att anta särskilda handläggningsregler för hur gäldenären skall underrättas om beloppet för import- eller exporttullarna, då tillvägagångssättet för underrättelsen kan regleras genom nationella handläggningsregler med allmän giltighet som garanterar att gäldenären får korrekt information och möjlighet att med fullständig kännedom om saken tillvarata sina rättigheter.**

Underskrifter